

Autor: Artur Derdziak

TEST PRZED MATURĄ 2007

**PRZYKŁADOWY ARKUSZ
EGZAMINACYJNY Z
WIEDZY O SPOŁECZEŃSTWIE**

POZIOM PODSTAWOWY

Czas pracy 120 minut

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 18 stron (zadania 1–22). Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
3. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
4. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
5. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie.
6. Podczas egzaminu możesz korzystać z ołówka i gumki (wyłącznie do rysunków), linijki.

Życzymy powodzenia!

Za rozwiązanie
wszystkich zadań
można otrzymać
łącznie
100 punktów

Arkusz przygotowany przez Wydawnictwo Pedagogiczne OPERON

Zadanie 1. (2 pkt)

Podkreśl dwa środki karne, które stanowią bezpośrednie obciążenie majątku.

- A) Obowiązek naprawienia szkody
- B) Nawiązka
- C) Przepadek przedmiotów
- D) Zakaz prowadzenia pojazdów

Zadanie 2. (2 pkt)

Podkreśl dwie przeszkody w zawarciu związku małżeńskiego w Polsce, mimo których sąd z ważnych powodów może zezwolić na jego zawarcie.

- A) Nieukończone 18 lat
- B) Całkowite ubezwłasnowolnienie
- C) Pokrewieństwo w linii prostej
- D) Powinowactwo w linii prostej

Zadanie 3. (3 pkt)

Podkreśl trzy pozarządowe organizacje wyspecjalizowane w ochronie praw człowieka.

- A) Europejski Trybunał Praw Człowieka
- B) Polski Czerwony Krzyż
- C) Rada Praw Człowieka
- D) Amnesty International
- E) Human Rights Watch
- F) Komitet Praw Człowieka

Zadanie 4. (5 pkt)

Przyporządkuj premierom Rzeczypospolitej Polskiej (1–5) partie polityczne lub ugrupowania polityczne (A–D), których członkami byli w momencie sprawowania władzy.

- 1) Kazimierz Marcinkiewicz
- 2) Leszek Miller
- 3) Waldemar Pawlak
- 4) Jerzy Buzek
- 5) Jarosław Kaczyński

- A) SLD
- B) AWS
- C) PiS
- D) PSL

Odp.: 1) 2) 3) 4) 5)

Zadanie 5. (6 pkt)

Podane niżej zdania zakwalifikuj jako prawdziwe bądź fałszywe. Wpisz obok nich w tabeli literę P (prawda) lub F (fałsz).

Mentalność to system zasad opartych na założeniach normatywnych, którymi człowiek kieruje się w życiu społecznym.	
W świetle prawa polskiego zakazany jest związek małżeński między rodzeństwem, ale sąd z ważnych powodów może pozwolić na jego zawarcie.	
Socjalizacja to proces uspołeczniania polegający na dojrzewaniu społecznym jednostki.	
Konformizm to zmiana zachowania lub opinii człowieka spowodowana naciskiem ze strony grupy lub osoby.	
Konkordat z 1993 roku to umowa między Rządem RP a Kościołem Prawosławnym.	
Małżeństwo, w świetle prawa polskiego, to związek kobiety i mężczyzny lub osób tej samej płci.	

Zadanie 6. (8 pkt)

Przyporządkuj do kodeksów regulujących określone obszary stosunków społecznych (1–4) poszczególne przepisy prawne (A–I).

- 1) Kodeks karny
 - 2) Kodeks cywilny
 - 3) Kodeks pracy
 - 4) Kodeks rodzinny i opiekuńczy
- A) Art. 22. Jeżeli przedstawiciel ustawowy osoby ograniczonej w zdolności do czynności prawnych oddał jej określone przedmioty majątkowe do swobodnego użytku, osoba ta uzyskuje pełną zdolność w zakresie czynności prawnych, które tych przedmiotów dotyczą. Wyjątek stanowią czynności prawne, do których dokonania nie wystarcza według ustawy zgoda przedstawiciela ustawowego.
- B) Art. 18. § 3. Odpowiada za pomocnictwo, kto w zamiarze, aby inna osoba dokonała czynu zabronionego, swoim zachowaniem ułatwia jego popełnienie, w szczególności dostarczając narzędzie, środek przewozu, udzielając rady lub informacji; odpowiada za pomocnictwo także ten, kto wbrew prawnemu, szczególnemu obowiązkowi niedopuszczenia do popełnienia czynu zabronionego swoim zaniechaniem ułatwia innej osobie jego popełnienie.
- C) Art. 285. § 1. Nieruchomość można obciążyć na rzecz właściciela innej nieruchomości (nieruchomości władającej) prawem, którego treść polega bądź na tym, że właściciel nieruchomości władającej może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej, bądź na tym, że właściciel nieruchomości obciążonej zostaje ograniczony w możliwości dokonywania w stosunku do niej określonych działań, bądź też na tym, że właścicielowi nieruchomości obciążonej nie wolno wykonywać określonych uprawnień, które mu względem nieruchomości władającej przysługują na podstawie przepisów o treści i wykonywaniu własności (służebność gruntowa).
- D) Art. 41. Pracodawca nie może wypowiedzieć umowy o pracę w czasie urlopu pracownika, a także w czasie innej usprawiedliwionej nieobecności pracownika w pracy, jeżeli nie upłynął jeszcze okres uprawniający do rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia.

- E) Art. 66. § 1. Jeżeli podanie dotyczy kilku spraw podlegających załatwieniu przez różne organy, organ administracji publicznej, do którego podanie wniesiono, uczyni przedmiotem rozpoznania sprawy należące do jego właściwości. Równocześnie zawiadomi wnoszącego podanie, że w sprawach innych powinien wnieść odrębne podanie do właściwego organu, i poinformuje go o treści § 2. Zawiadomienie następuje w drodze postanowienia, na które służy zażalenie.
- F) Art. 53. § 2. Wymierzając karę, sąd uwzględnia w szczególności motywację i sposób zachowania się sprawcy, popełnienie przestępstwa wspólnie z nieletnim, rodzaj i stopień naruszenia ciężących na sprawcy obowiązków, rodzaj i rozmiar ujemnych następstw przestępstwa, właściwości i warunki osobiste sprawcy, sposób życia przed popełnieniem przestępstwa i zachowanie się po jego popełnieniu, a zwłaszcza staranie o naprawienie szkody lub zadośćuczynienie w innej formie społecznemu poczuciu sprawiedliwości, a także zachowanie się pokrzywdzonego.
- G) Art. 92. § 1. Za czas niezdolności pracownika do pracy wskutek:
1) choroby lub odosobnienia w związku z chorobą zakaźną – trwającej łącznie do 33 dni w ciągu roku kalendarzowego – pracownik zachowuje prawo do 80% wynagrodzenia, chyba że obowiązujące u danego pracodawcy przepisy prawa pracy przewidują wyższe wynagrodzenie z tego tytułu.
- H) Art. 1. § 2. Małżeństwo zostaje również zawarte, gdy mężczyzna i kobieta zawierający związek małżeński podlegający prawu wewnętrznemu kościoła albo innego związku wyznaniowego w obecności duchownego oświadczą wolę jednoczesnego zawarcia małżeństwa podlegającego prawu polskiemu i kierownik urzędu stanu cywilnego następnie sporządzi akt małżeństwa. Gdy zostaną spełnione powyższe przesłanki, małżeństwo uważa się za zawarte w chwili złożenia oświadczenia woli w obecności duchownego.
- I) Art. 122. § 2. Na żądanie osoby, która ma być przysposobiona, i za zgodą przysposabiającego sąd opiekuńczy w orzeczeniu o przysposobieniu postanawia, że przysposobiony nosić będzie nazwisko złożone z jego dotychczasowego nazwiska i z nazwiska przysposabiającego. Jeżeli przysposabiający albo przysposobiony nosi złożone nazwisko, sąd opiekuńczy rozstrzyga, który człon tego nazwiska wejdzie w skład nazwiska przysposobionego. Przepisu tego nie stosuje się w razie sporządzenia nowego aktu urodzenia przysposobionego z wpisaniem przysposabiających jako jego rodziców.

Odp.: 1) 2) 3) 4)

Zadanie 7. (4 pkt)

Przyporządkuj odpowiednie pojęcie (1–5) do jego prawidłowej definicji (A–D).

- 1) doktryna
- 2) partia polityczna
- 3) stowarzyszenie
- 4) legitymizacja
- 5) fundacja

- A) Proces polegający na nadaniu określonemu zjawisku mocy prawnej, usankcjonowanie go prawem.
- B) Dobrowolna organizacja dążąca do zdobycia lub utrzymania władzy w celu realizacji własnego programu.
- C) Zbiór poglądów, z określonej dziedziny, na temat różnych przejawów życia społecznego, wyznaczający teoretyczne i praktyczne metody ich realizacji w określonym czasie i przestrzeni.
- D) Dobrowolna, samorządna organizacja społeczna o celach niezarobkowych, powołana przez grupę osób o wspólnych celach lub zainteresowaniach, oparta na pracy społecznej swoich członków.

Odp.: A) B) C) D)

Zadanie 8. (8 pkt)

Na podstawie fragmentu Konstytucji RP udziel odpowiedzi na pytania (8.1–8.3).

Art. 31.

3. Ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw.

8.1. (2 pkt)

Wyjaśnij, w jaki sposób i w jakich okolicznościach można w Polsce ograniczyć korzystanie z konstytucyjnych wolności i praw.

.....

.....

.....

8.2. (4 pkt)

Podaj cztery przypadki, w jakich można ograniczyć korzystanie z konstytucyjnych wolności i praw.

I

II

III

IV

8.3. (2 pkt)

Czy prawne ograniczenie konstytucyjnych wolności i praw jest jednoznaczne z pozbawieniem obywatela wszelkich praw? Odpowiedź uzasadnij.

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 9. (1 pkt)

Podaj, jakim pojęciem określamy prawo obywateli do sprzeciwienia się wejściu w życie ustawy uchwalonej przez Sejm.

.....

Zadanie 10. (4 pkt)

Jednym z problemów współczesnego świata jest brutalny akt przemocy dokonany z premedytacją wobec bezbronnych ofiar, mający doprowadzić do realizacji celów politycznych. Podaj nazwę, jaką określamy ten akt, i jego trzy odmiany.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 11. (4 pkt)

Przyporządkuj do podanych definicji (1–4) odpowiednie pojęcie (A–E).

- 1) Prawo wybierania posłów, senatorów, Prezydenta, członków samorządu terytorialnego, a także brania udziału w referendum ogólnokrajowym czy gminnym, które przysługuje obywatelom od ukończenia 18 lat.
- 2) Forma zrzeszenia posłów w parlamencie, składająca się co najmniej z 15 posłów, reprezentująca przeważnie ugrupowanie polityczne, posiadająca regulamin określający zachowanie jej członków.
- 3) Forma indywidualnej kontroli poselskiej, polegająca na zgłoszeniu pytania do członka Rady Ministrów, prezesa NIK, NBP, na które w ciągu 21 dni musi być udzielona odpowiedź z możliwością przeprowadzenia debaty parlamentarnej.
- 4) Uchwała Sejmu, wyrażająca poparcie dla rządu na podstawie przedstawionego przez premiera, w imieniu Rady Ministrów, exposé.

- A) wotum zaufania
- B) bierne prawo wyborcze
- C) absolutorium
- D) klub poselski
- E) interpelacja
- F) czynne prawo wyborcze

Odp.: 1) 2) 3) 4)

Zadanie 12. (1 pkt)

Przemiany polityczne w Polsce po 1989 roku doprowadziły do transformacji ustrojowej. Po raz pierwszy od 1945 roku na stanowisko Prezesa Rady Ministrów został wybrany człowiek niewywodzący się ze środowiska komunistycznego. Podaj jego imię i nazwisko.

.....

Zadanie 13. (6 pkt)

Prezydent RP dysponuje między innymi uprawnieniami względem władzy ustawodawczej, wykonawczej i sądowniczej. Wpisz do tabelki po dwa jego uprawnienia względem każdej z nich.

Uprawnienia względem władzy ustawodawczej	Uprawnienia względem władzy wykonawczej	Uprawnienia względem władzy sądowniczej

Zadanie 14. (2 pkt)

Wyjaśnij, jakie znaczenie dla obywatela odgrywa dwuinstancyjność sądownictwa w Polsce.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 15. (3 pkt)

Wymień pięć zagrożeń dla demokracji.

.....

.....

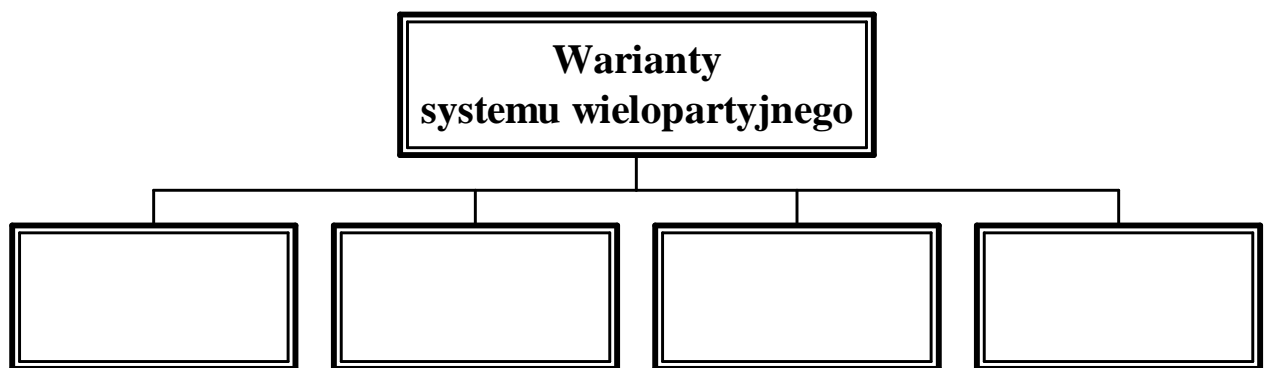
.....

.....

.....

Zadanie 16. (2 pkt)

Uzupełnij wykres wariantami systemu wielopartyjnego.

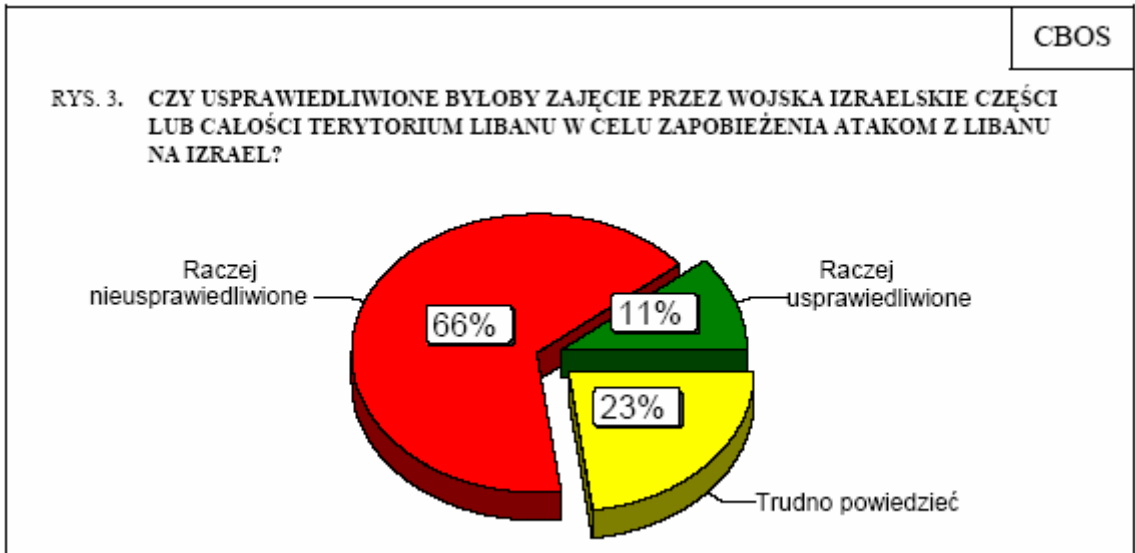
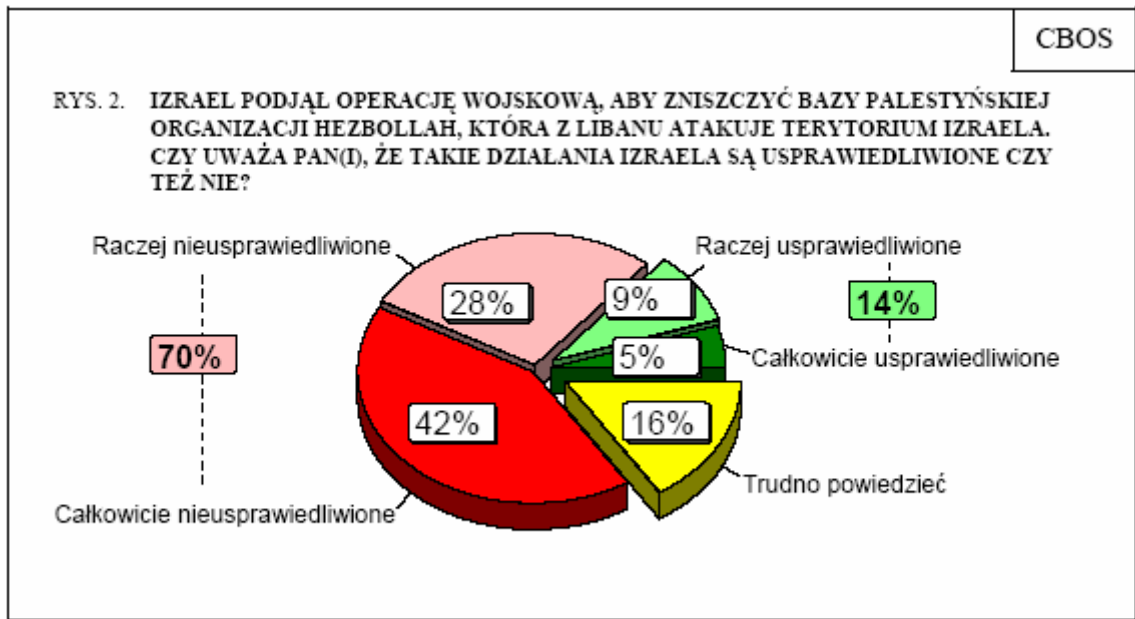

Zadanie 17. (9 pkt)

Na podstawie tabeli i wykresów dotyczących konfliktu izraelsko-libańskiego udziel odpowiedzi na pytania (17.1–17.7).

RYS. 1

	Wskazania zwolenników wysłania do Libanu międzynarodowych sił zbrojnych (N=471)	CBOS Ogół badanych (N=952)
Kto powinien wysłać międzynarodowe siły zbrojne do Libanu?		
Organizacja Narodów Zjednoczonych	51%	25%
Pakt Północnoatlantycki (NATO)	29%	14%
Unia Europejska	10%	5%
Ktoś inny	2%	1%
Trudno powiedzieć	8%	4%
Brak poparcia dla wysłania sił międzynarodowych	–	31%
Brak zdania co do wysłania sił międzynarodowych	–	19%

Postawy wobec sytuacji w Libanie. Źródło: www.cbos.pl

17.1. (1 pkt)

Podaj, jaka część ogółu badanych uważa, że należy wysłać do Libanu międzynarodowe siły zbrojne.

.....

17.2. (1 pkt)

Podaj, jak część zwolenników wysłania do Libanu międzynarodowych sił zbrojnych uważa, że powinny być to wojska NATO.

.....

17.3. (1 pkt)

Podaj, jaka część ogółu badanych uważa, że powinny być to wojska Unii Europejskiej.

.....

17.4 (1 pkt)

Jak część badanych uważa, że izraelska operacja wojskowa w celu zniszczenia bazy palestyńskiej Hezbollah jest nieusprawiedliwiona.

.....

17.5. (1 pkt)

Podaj, jaka część badanych uważa, że izraelska operacja wojskowa w celu zniszczenia bazy palestyńskiej Hezbollah jest całkowicie usprawiedliwiona.

.....

17.6. (2 pkt)

Na podstawie rysunku 2 i 3 podaj, jaka jest różnica procentowa między liczbą osób usprawiedliwiających izraelską operację wojskową w celu zniszczenia bazy palestyńskiej Hezbollah a liczbą osób usprawiedliwiających ewentualne zajęcie przez wojska izraelskie części lub całości terytorium Libanu w celu zapobieżenia atakom oraz wyjaśnij powód takiej różnicy.

.....
.....
.....
.....
.....

17.7. (2 pkt)

Wyjaśnij, na czym polega sprzeczność między wynikami badań, które uznają izraelską operację wojskową w celu zniszczenia bazy palestyńskiej Hezbollah za nieusprawiedliwioną, a wynikami, które uznają za nieusprawiedliwione ewentualne zajęcie przez wojska izraelskie części lub całości terytorium Libanu w celu zapobieżenia atakom.

.....
.....
.....
.....

Zadanie 18. (5 pkt)

Na podstawie tekstu źródłowego i własnej wiedzy udziel odpowiedzi na pytania (18.1–18.4).

Na podstawie art. 9g ust. 10 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2003 r. Nr 118, poz. 1112, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa sposób odbywania stażu, rodzaj dokumentacji załączanej do wniosku nauczyciela o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego lub egzaminacyjnego, zakres wymagań do uzyskania poszczególnych stopni awansu zawodowego, tryb działania komisji kwalifikacyjnych i egzaminacyjnych, wzory zaświadczeń o uzyskaniu akceptacji lub zdaniu egzaminu oraz wzory aktów nadania stopni awansu zawodowego.

§ 7.1. Nauczyciel kontraktowy ubiegający się o awans na stopień nauczyciela mianowanego w okresie odbywania stażu powinien w szczególności:

- 1) uczestniczyć w pracach organów szkoły związanych z realizacją zadań dydaktycznych, wychowawczych, opiekuńczych lub innych wynikających ze statutu szkoły oraz potrzeb szkoły i środowiska lokalnego;
- 2) pogłębiać wiedzę i umiejętności zawodowe, samodzielnie lub przez udział w różnych formach kształcenia ustawicznego;
- 3) poznawać przepisy dotyczące systemu oświaty, a w przypadku nauczycieli, o których mowa w art. 1 ust. 1 pkt 2 i ust. 1a Karty Nauczyciela – przepisy dotyczące pomocy społecznej lub postępowania w sprawach nieletnich, w zakresie funkcjonowania szkoły – z uwzględnieniem specyfiki typu i rodzaju szkoły, w której odbywa staż.

2. Wymagania niezbędne do uzyskania stopnia nauczyciela mianowanego obejmują:

- 1) umiejętność organizacji i doskonalenia warsztatu pracy, dokonywania ewaluacji własnych działań, a także oceniania ich skuteczności i dokonywania zmian w tych działaniach;
- 2) umiejętność uwzględniania w pracy potrzeb rozwojowych uczniów, problematyki środowiska lokalnego oraz współczesnych problemów społecznych i cywilizacyjnych;
- 3) umiejętność wykorzystywania w pracy technologii informacyjnej i komunikacyjnej;

§ 12.1. Komisja kwalifikacyjna przeprowadza rozmowę kwalifikacyjną, podczas której nauczyciel stażysta ubiegający się o awans na stopień nauczyciela kontraktowego:

- 1) przedstawia sprawozdanie z realizacji planu rozwoju zawodowego;
- 2) odpowiada na pytania członków komisji dotyczące wymagań określonych w § 6 ust. 2.

2. Komisja egzaminacyjna przeprowadza egzamin, w czasie którego nauczyciel kontraktowy ubiegający się o awans na stopień nauczyciela mianowanego:

- 1) dokonuje prezentacji dorobku zawodowego;

2) odpowiada na pytania członków komisji dotyczące wymagań określonych w § 7 ust. 2.

3. Komisja kwalifikacyjna analizuje dorobek zawodowy nauczyciela mianowanego ubiegającego się o awans na stopień nauczyciela dyplomowanego na podstawie przedłożonej przez nauczyciela dokumentacji oraz przeprowadzonej rozmowy, podczas której nauczyciel odpowiada na pytania członków komisji dotyczące wpływu działań i zadań zrealizowanych przez nauczyciela w okresie stażu na podniesienie jakości pracy szkoły, w której nauczyciel odbywał staż.

18.1. (1 pkt)

Podaj, jakiego rodzaju aktem normatywnym jest przeczytany przez ciebie tekst.

.....

18.2. (1 pkt)

Podaj, jaki organ władzy jest odpowiedzialny za wydanie tego aktu prawnego.

.....

18.3. (1 pkt)

Podaj, przed jaką komisją staje nauczyciel mianowany, który ubiega się o wyższy stopień awansu zawodowego.

.....

18.4. (2 pkt)

Podaj dwa zagadnienia, których mogą dotyczyć pytania stawiane przez komisję nauczycielowi kontraktowemu ubiegającemu się o wyższy stopień awansu zawodowego.

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 19. (3 pkt)

Określ, jakie zasady państwa demokratycznego odpowiadają poszczególnym artykułom Konstytucji RP.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej
z dnia 2 kwietnia 1997 r.

Art. 4.

1. Władza zwierzchnia w Rzeczypospolitej Polskiej należy do Narodu.
2. Naród sprawuje władzę przez swoich przedstawicieli lub bezpośrednio.

Art. 7.

Organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa.

Art. 11.

1. Rzeczpospolita Polska zapewnia wolność tworzenia i działania partii politycznych. Partie polityczne zrzeszają na zasadach dobrowolności i równości obywateli polskich w celu wpływania metodami demokratycznymi na kształtowanie polityki państwa.

Odp.:

Art. 4.

Art. 7.

Art. 11.

Zadanie 20. (4 pkt)

Przeczytaj fragment książki Wojciecha Jagielskiego „Modlitwa o deszcz” i udziel odpowiedzi na pytania (20.1–20.3).

Elity intelektualne i polityczni przywódcy świata islamu nazwali go uzurpatorem, potępiali go i odżegnywali się od jego ekstremizmu i metod walki, które w ich przekonaniu kompromitowały nie tylko sprawę, w jakiej występował, ale samą religię. Za to rozczarowana, upokorzona, pozbawiona pracy, widoków na przyszłość i nadziei biedota ze slumsów od Bejrutu po Manilę zaczęła widzieć w nim legendarnego bohatera. Arabska ulica pokochała go za to, że okazał się śmiałkiem, który nie tylko wydał wojnę Ameryce, ale zadawał jej coraz boleśniej-sze cisy. Już samo to, że Ameryka uznała w nim wroga, w więc równego sobie partnera, wy-wyższało Saudyjczyka, czyniło idolem. (...) Amerykanie, przestraszeni nie na żary tym, że sami wywołali pierwszą od wieków muzułmańską świętą wojnę, która w końcu obróciła się przeciwko nim, postanowili jeszcze raz spróbować sprawdzonego fortelu. Współ z Egipcjanami grożąc ubogiemu Sudanowi, zmusili jego władze, by wygnały Saudyjczyka (...). Wkrót-ce potem, niemal w rocznicę lądowania amerykańskich wojsk w Arabii, zamachowcy wysa-dzili w powietrze ambasady USA w Kenii i Tanzanii, zabijając ćwierć tysiąca ludzi. Dwa lata później, w kolejną rocznicę, w porcie w Adenie straceńcy zaatakowali amerykański okręt

wojenny USS „Cole”. (...) Bazy i kryjówki w pieczarach i na pustyniach pod Kandaharem, Chostem i Dżalalabadem znów stały się bezpieczną przystanią dla bezrobotnych wojowników, tysiacy wyjętych spod prawa buntowników i wygnańców z całego świata. Mogli tam nie tylko znaleźć azyl, ale poznać nowych towarzyszy broni, zadzierzgnąć nowe przyjaźnie, zawiązać nowe spiski, planować zamachy, szkolić się w wojennym rzemiośle na którymś z afgańskich frontów. (...) Międzynarodowa brygada rozrastała się, wchłaniała dziesiątki organizacji politycznych, terrorystycznych, religijnych. Przeszła tysiące mutacji. W jej skład wchodziły zarówno tropione po całym świecie szajki szaleńców-terrorystów, jak i najzupełniej legalne banki, biura podróży, fabryczki, a także podejrzani handlarze bronią, narkotyków i diamentów. (...) Wielofunkcyjność Bazy sprawiła, że w jej orbicie znaleźli się nie tylko fanatycy gotowi zginąć w samobójczych atakach, ale także ideologiczni i duchowi przywódcy, politycy, najwyższej klasy profesjonaliści – specjaliści od sieci komputerowych, bankierzy, zawodowi żołnierze, zabójcy porzrucani po tysiącach miast na całym świecie, ludzie wierzący w rozmaitych bogów, wyznający rozmaite ideologie, mający rozmaity kolor skóry. Nikt nikogo nie znał, jedni nie wiedzieli o drugich, co w przypadku niepowodzenia operacji czy dekonspiracji uniemożliwiało rozbitcie całej organizacji. Łączyło ich jedno: wrogość do Ameryki i Systemu i gotowość wykonania każdego zlecenia przybliżającego światową rewolucję. (...) We wtorkowy poranek jedenastego września na oczach milionów widzów na całym świecie uprowadzone i pilotowane przez lotników-kamikadze samoloty wbiły się w ministerstwo wojny, waszyngtoński Pentagon i wieże World Trade Center na Manhattanie. Grzebiąc pod gruzami tysiacy ludzi, obaliły symbole Ameryki i jej potęgi.

20.1. (1 pkt)

Na podstawie tekstu i własnej wiedzy odpowiedz, o jakiej osobie jest mowa w tekście i jak nazywa się organizacja przez niego kierowana.

.....

20.2. (1 pkt)

Podaj, jakie państwo stało się główną siedzibą osoby opisanej w tekście.

.....

20.3. (2 pkt)

Podaj przynajmniej dwa powody, dla których ta organizacja jest tak skuteczna i trudna do rozbicia.

.....
.....
.....
.....
.....

Zadanie 21. (4 pkt)

Na podstawie fragmentu Traktatu o Unii Europejskiej udziel odpowiedzi na pytania (21.1–21.3).

Artykuł 29

Bez uszczerbku dla kompetencji Wspólnoty Europejskiej, celem Unii jest zapewnienie obywatelom wysokiego poziomu bezpieczeństwa osobistego w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, przez wspólne działanie Państw Członkowskich w dziedzinie współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych oraz poprzez zapobieganie i zwalczanie rasizmu i ksenofobii.

Cel ten jest osiągany poprzez zapobieganie i zwalczanie przestępczości zorganizowanej lub innej, zwłaszcza terroryzmu, handlu ludźmi i przestępstw przeciwko dzieciom, nielegalnego handlu narkotykami oraz nielegalnego handlu bronią, korupcji i nadużyć finansowych, dzięki:

- ściślejszej współpracy policji organów celnych oraz innych właściwych organów w Państwach Członkowskich, prowadzonej zarówno bezpośrednio, jak i za pośrednictwem Europejskiego Urzędu Policji (Europol), zgodnie z postanowieniami artykułów 30 i 32;
- ściślejszej współpracy organów sądowych oraz innych właściwych organów w Państwach Członkowskich, w tym współpracy za pośrednictwem Europejskiej Jednostki Współpracy Sądowej („Eurojust”), zgodnie z postanowieniami artykułów 31 i 32;
- zbliżaniu, w miarę potrzeby, norm prawa karnego w Państwach Członkowskich, zgodnie z postanowieniami artykułu 31 lit. e).

Artykuł 30

1. Wspólne działanie w dziedzinie współpracy policyjnej obejmuje m.in.:

- a) współpracę operacyjną właściwych organów Państw Członkowskich, w tym służb policji, służb celnych oraz innych wyspecjalizowanych organów ścigania, w zapobieganiu, wykrywaniu i ściganiu przestępstw;
- b) gromadzenie, przechowywanie, przetwarzanie, analizowanie i wymianę istotnych informacji, w tym informacji organów ścigania – zwłaszcza za pośrednictwem Europolu – o podejrzanych transakcjach finansowych, z zastrzeżeniem właściwych przepisów o ochronie danych osobowych;
- c) współpracę i wspólne inicjatywy w dziedzinie szkolenia, wymiany oficerów łącznikowych, delegacji służbowych, korzystania z wyposażenia i badań kryminalistycznych;
- d) wspólną ocenę poszczególnych technik śledczych dotyczących wykrywania poważnych form przestępczości zorganizowanej.

2. Rada popiera współpracę prowadzoną za pośrednictwem Europolu, a w ciągu pięciu lat po wejściu w życie Traktatu z Amsterdamu w szczególności:

- a) umożliwia Europolowi ułatwienie i wspieranie przygotowania oraz zachęcania do koordynacji i wprowadzania w życie specyficznych działań śledczych prowadzonych przez właściwe organy Państw Członkowskich, w tym działań operacyjnych wspólnych zespołów z udziałem przedstawicieli Europolu, pełniących funkcje wspierające;

- b) przyjmuje środki w celu umożliwienia Europolowi żądania od właściwych organów Państw Członkowskich prowadzenia i koordynowania śledztw w określonych sprawach, pogłębiania specyficznej wiedzy fachowej, która może być udostępniana Państwom Członkowskim jako pomoc w śledztwach dotyczących przestępczości zorganizowanej;
- c) sprzyja ustanowieniu kontaktów między funkcjonariuszami organów ścigania lub dochodzenia, wyspecjalizowanych w zwalczaniu przestępczości zorganizowanej i działających w ścisłej współpracy z Europolem;
- d) tworzy sieć badawczą, dokumentacyjną i statystyczną dotyczącą przestępczości transgranicznej.

21.1. (1 pkt)

Podaj, jakiego filaru współpracy UE dotyczy przedstawiony fragment traktatu.

.....

21.2. (2 pkt)

Wyjaśnij, jaką rolę odgrywa Europol w dziedzinie współpracy policyjnej Państw Członkowskich.

.....

21.3. (2 pkt)

Czy Europol może wysuwać jakieś żądania do państw członkowskich? Odpowiedź uzasadnij.

.....

Zadanie 22. (14 pkt)

Napisz do Rzecznika Praw Obywatelskich wniosek o podjęcie przez niego działań w związku z naruszeniem twoich konstytucyjnych praw i wolności w trakcie postępowania administracyjnego. (Użyj co najmniej dwóch argumentów).

.....

